Antaget av kommunfullmäktige 2016-04-28, §50

Lekplatsprogram för BJUVS KOMMUN

RIKTLINJER FÖR LEKPLATSER INOM KOMMUNEN

Mars 2016

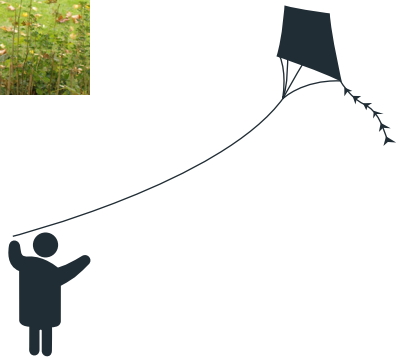

MEDVERKANDE

Lekplatsprogrammet är framtaget av:

Stefan Lindberg, Sweco Architects

Lisa Östman, Sweco Architects

i samarbete med projektplaneringsgruppen Bjuvs kommun:

Stefan Sjölin, teknisk chef, samhällsbyggnadsförvaltningen

Kerstin Wulff, förvaltningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen

Susann Holmgren, ingenjör, gata och park

Layout, kartor, foton och illustrationer:

Sweco där inget annat anges

s.1 Wikimedia Commons user: Loadmaster; Fourthords

s.4 Wikimedia Commons user: ABX

s.6 Bill Gilette; Wikimedia Commons

s.7 Wikimedia Commons user: Kongha; M9Ulwa0900

s.9 hags-smp.co.uk

s.10 Wikimedia Commons; Cathrine Hermansson

s.26 Cathrine Hermansson; cityartgym.com; elverdal.se

s.27 quieropuroviajar.com; Wikimedia Commons user: böhringer friedrich x 2

s.28 Wikimedia Commons user: Vëon Menelion; GeographBot

INNEHÅLL

1	**SYFTE OCH MÅL**	**5**
	Syfte	5
	Mål	5
	Avgränsning	5
2	**BAKGRUND**	**5**
	Att leka är en rättighet	5
	Lekens betydelse	5
	Leken i samhället	6
3	**DAGENS LEK**	**8**
	Riktlinjer	8
	Olika typer av lekplatser	9
	Lekplatsens innehåll	9
	Närleken	9
	Ortsleken / Central lekplats	10
4	**BEFINTLIGA LEKPLATSER I KOMMUNEN**	**11**
	Lekplatser i Bjuv och Gunnarstorp	12
	Lekplatser i Billesholm och Olstorp	19
	Lekplatser i Ekeby	23
5	**CENTRAL LEKPLATS BJUV**	**26**
6	**CENTRAL LEKPLATS BILLESHOLM**	**27**
7	**CENTRAL LEKPLATS EKEBY**	**28**
8	**GENOMFÖRANDE**	**29**
	Ekonomi	29
9	**FÖRTECKNING**	**30**

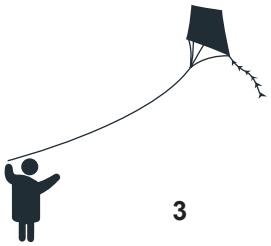

FÖRORD

Barn är viktiga. Detta bör därför synas i den kommunala planeringen av den fysiska miljön. Kommunen ska därför arbeta för en fysisk miljö som integrerar barn, där barn kan röra sig själva utan vuxnas sällskap. Detta är ett långsiktigt arbete som sker dagligdags på många olika nivåer. Den nya gång- och cykeltunneln i Billesholm är ett exempel på detta. Detta program fokuserar på barns speciella egna miljöer i kommunen.

I *Lekplatsprogram för Bjuvs kommun* redovisas hur kommunen ser på de allmänna lekmiljöer som finns inom kommunen och hur det kommande arbetet bör planeras. I programmet behandlas dels lekens betydelse i stort och dels hur en bra lekmiljö bör vara. Barn behöver bra lekmiljöer nära sina hem. I *Lekplatsprogram för Bjuvs kommun* föreslås att varje större ort i kommunen kompletteras med en unik temalek. Denna ska ge en annan typ av lek än den nära vardagsleken. Attraktiva speciella mötesplatser som kan locka till lek och vistelse för såväl närboende som besökare.

Niklas Svalö

Ordförande tekniska utskottet

1. SYFTE OCH MÅL

SYFTE

Syftet med ett program med riktlinjer för lekplatser inom kommunen är att tydliggöra lekens betydelse i samhällsplaneringen. Det syftar även till att få en samsyn kring lekplatserna inom kommunen och att utveckla mer stimulerande och bra lekmiljöer. Lekmiljöerna ska utformas med hänsyn till barns olika behov och ska uppfylla säkerhetskraven i svensk standard.

Kommunfullmäktige har antagit nio mål för verksamheten. Tre av dessa berör i hög grad barns vardag.

- Vi ska skapa en härlig och trygg miljö att växa upp, leva och bo i.
- Vi ska ge barn de bästa förutsättningarna till utveckling och lärande.
- Vi ska skapa möjligheter till en meningsfull fritid med olika platser att mötas på.

MÅL

Programmets mål är att fastställa principer för var kommunens lekmiljöer på allmän platsmark ska lokaliseras och hur de ska utformas.

AVGRÄNSNING

Programmet behandlar bara lekplatser på allmän platsmark, det vill säga att lekplatser på skolor och förskolor inte tas upp här. Däremot är lekmiljön på våra förskole- och skolgårdar mycket viktiga för barnens totala miljö. Det är här de tillbringar stora delar av sin vardag och leken i övriga miljöer är ofta ett komplement till skolmiljön.

2. BAKGRUND

Att leka är en rättighet

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. Barnkonventionen slår fast att barn är individer med egna rättigheter. Det finns fyra grundläggande och vägledande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn:

1. *Alla barn har samma rättigheter och lika värde.*
2. *Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.*
3. *Alla barn har rätt till liv och utveckling.*
4. *Alla barn har rätt till att uttrycka sin mening och få den respekterad.*

I artikel 31 lyfts rätten till lek, vila och fritid speciellt fram. Lek är viktigt med andra ord och ska värnas. Det sägs ofta att barn leker överallt men detta håller på att förändras. Den fria spontana leken får allt mindre utrymme i barns vardag. Och den spontana leken utomhus sker än mindre. Med spontan lek menar vi här lek som inte är under vuxens ledarskap och tolkning däremot får vuxna gärna delta och leka men underordna sig lekens villkor. Leken ska ske på barnens villkor och med barnens regler.

Lekens betydelse

Leken har stor betydelse för barns utveckling och lärande. Genom att leka utvecklas både fysiken och den sociala kompetensen. Vi lär oss samarbeta, att vänta, vi lär oss om samhällets kulturella och sociala ramar. En del av detta lär vi oss genom den vuxnes medverkan. Redan på skötbordet introduceras leken och leksignalen, d v s lära sig skilja på vad som är på riktigt och vad som är på låtsas. Att kunna leksignalen är nödvändigt för att kunna tala lekens språk och kunna leka tillsammans med andra. Lek har ett unikt kännetecken, enligt forskaren Birgitta Knutsdotter Olofsson, vilket är ”som-om-karaktären”. Detta att något är på låtsas är viktigare än någon annan aspekt. Det gör leken prestationslös och därmed kravlös. Barnet kan tillåta sig att testa mer, att pröva mer än i verkligheten. Barnen kan även ta upp glädjeämnen och problem de upplevt utan att det märks, eftersom det inte

handlar om barnet självt i leken. Det är genom leken barnet utvecklar sin fantasi och kreativitet. Leken är lärandets bas. Barnet ordnar sin omvärld efter de kunskaper och tidigare erfarenheter som det bär med sig. Leken är barnets egen värld.

Leken i samhället

Synen på barn och deras platser i staden har förändrats genom åren. Det var först under början av 1900-talet med den stora inflyttningen till städerna från landsbygden som de allra första lekplatserna dök upp. Och de anlades för att man ansåg att barnen slet på de fina parkerna. Men lekplatsen som företeelse var mycket ovanlig. Barn var vid denna tidpunkt ganska osynliga i samhället och levde i högsta grad på de vuxnas villkor. I stadskärnan med sina fina gator och parker, fanns i början av 1900-talet ingen plats för barn. Gräsmattor fick inte beträdas än mindre lekas på. I den täta rutnätsstaden blev gårdarna små och mörka och fyllda av olika uthus och gårdshus och hade vid denna tid inte mycket plats för lek och rekreation. Många av de mer barnrika familjerna hamnade längre från innerstaden, i en yttre krans med hyreshus och med mer blandade storlekar på tomter. Här fanns mer utrymme för barnen som lekte på gator och gårdar. Barnen var ofta ensamma hemma under stora delar av dagen.

Under 1920-talet hade bilismen ökat så pass mycket så att vi börjar få gångbanor inne i städerna. Man ansåg även att det var nödvändigt att ge barnen undervisning om trafik så att de skulle kunna anpassa sig till bilarna. Gatan som lekplats och mötesplats för barn och vuxna minskade.

Från 1930-talet och framåt växte egnahemsrörelsen kraftigt och vi fick fler villaområden. Dessa miljöer gav barnen trädgårdar att leka och ofta ganska mycket naturområden att försvinna ut i. I Stockholms innerstad fick man 1936 den första organiserade lekverksamheten i park, den hade då även anställd personal, så kallade parktanter. Denna parklek hade en hög ambition om att ge kunskap och lärdom till barnen.

Under 1950-talet ökade bilismen allt mer, då fler familjer nu hade fått råd att ha bil. Vi fick en ny stadsplanering där bilen tog allt mer yta. Torg och öppna platser blev till parkeringsytor. Allt fler olycksfall med barn i trafiken hände. Detta ledde till att olika utredningar tillsattes för att utreda och förebygga olycksfallen, i och med detta fick vi även ett ökat fokus på de offentliga lekplatsernas säkerhet. Detta skedde samtidigt som nybyggnationen tog fart och de så kallade miljonprogramsområdena byggdes. Miljonprogramsområdena byggdes snabbt med en ny storskaligare teknik som inte tog hänsyn till terräng och vegetation. De tidigare sparade naturområden minskade och lekplatserna blev alltmer likformiga.

Efter miljonprogrammen kom den så kallade SCAFT-planeringen*, en stadsplaneringsmodell där man tydligt separerade trafikslagen. Fotgängare och cyklister skulle inte behöva korsa bilvägar och bilister skulle inte behöva ta hänsyn till gående och cyklister. Detta gav barnen bilfria inre zoner för lek och vistelse. Resultatet blev trygga inre miljöer men med vissa svårigheter att röra sig mellan olika stadsdelar då större trafikleder ofta utgör barriärer. Under 1970-talet växte byggleken fram som gav möjlighet till en friare lek och ett fritt skapande med stöd av vuxna. Nu kom även de första tankarna om att öka barns medinflytande och samverkan. 1970-talet kom att präglas av regler från Socialstyrelsens och Statens planverk för hur bostadsområdens trafiksäkerhet skulle planeras och hur barns olika behov och aktionsradier i förhållande till sin ålder skulle tillgodoses med olika typer av lekplatser på olika avstånd från bostaden. I och med denna planering anlades en stor mängd lekplatser. Dessa blev ofta mycket likartade och funktionella i sin utformning. Under denna tid skedde ingen dialog med barnen om vad eller hur de lekte eller vad de önskade av en lekplats. Denna dialog togs däremot upp under 1980-talet då barns eget perspektiv och möjlighet till delaktighet och medbestämmande lyftes. Barnkonventionen från 1989 är en bekräftelse på denna ändrade syn på barn. Nu började man se barnet som en kompetent och aktiv människa med stark vilja.

*SCAFT – Stadsbyggnad, Chalmers, Arbetsgruppen för Trafiksäkerhet – en modell för stadsplanering som utvecklades på 1960-talet vid Chalmers tekniska högskola.

Från 1990-talet och framåt har lekplatserna allt mer setts som viktiga attraktioner och mötesplatser i staden. 1997 byggdes Malmös första temalekplats med temat djur. Denna har sedan följts av många fler såväl i Malmö som runt om i landet. Samtidigt som de speciella unika lekplatserna har fått en naturlig plats i städerna har många vardagsnära lekplatser utarmats likaså har miljön på förskolor och skolor. Ytmått och lekvärden debatteras och barnen får allt mindre ytor för lek i den täta staden. Den pågående forskningen lyfter på många plan fram upp lekens betydelse, framför allt den fria leken, och värdet av naturliga lekmiljöer.

Barn och ungas miljöer tas upp i Boverkets allmänna råd (2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor och liknade verksamhet samt i vägledningen *Gör plats för barn och unga!* (Rapport 2015:8). Här behandlas ämnen från lek till råd om utformning och skötsel.

3. DAGENS LEK

RIKTLINJER

I planeringen av lekmiljöer för barn idag betonas behovet av att skapa **tilltalande och stimulerande** platser för barn och vuxna. Vi har idag ofta ett stressat tempo och barn får allt mer sällan vistas ute ensamma utan sällskap av vuxen förrän de nått 8-9 års ålder. Enligt forskning från 2003 så spenderar barn endast upp till 20% av sin tid utomhus på iordningställda lekplatser, resterande tid sker på andra ställen. Detta är naturligtvis en generell siffra och beror på stadens täthet, lekplatsernas attraktivitet och andra tillgängliga miljöer. I många orter minskar de tillgängliga miljöerna för barn och unga.

I Bjuvs kommun är det offentliga rummet relativt tillgängligt för barn. De flesta bostadsområdena har lite trafik och många tillgängliga gång- och cykelstråk ligger i parkerna. Barn och ungas rörelse till och från skola och förskola är en viktig del i planeringen. Lekplatsen ska ligga i attraktiva stråk där vi rör oss naturligt. Att se någon annan vid lekplatsen lockar till kontakt och **spontana besök**.

En attraktiv lekmiljö är **integrerad i sin miljö.** Den ska samspela med sin omgivning både vad gäller form och innehåll. Lekplatser ska ligga i naturliga rörelsestråk eller vid centrala attraktiva samlingsplatser där de kompletteras med fler funktioner för fler målgrupper.

En väl fungerande lekmiljö **lockar till vistelse och möjliggör möten**. Här leker barn med andra barn i olika åldrar. En bra fungerande lekmiljö tar även hänsyntill den vuxne, här ska finnas utrymme för möten mellan vuxna och barn och mellan generationer och kulturer.

Lekplatser ska vara utformade för att så långt som möjligt möta de olika behov som barn och vuxna har med olika fysiska förutsättningar. En utformning som tar **hänsyn till säkerhets- och tillgänglighetsaspekter** är viktigt. Lekmiljöer är svåra att göra tillgängliga i alla delar men bör vara det i viss mån. Ytmaterial, lutningar och sarger bör i vissa delar anpassas. En bra lekplats ska däremot

även innehålla utmaningar, barn har ”rätt till skrubbsår” det vill säga en miljö ska vara utmanade men inte farlig.

En lekplats ska vara **förankrad i de naturliga förutsättningar** som finns på platsen. En bra lekmiljö är mer än sina lekredskap. Leken tar ofta sitt ursprung i lekplatsen men fortsätter ut i naturmiljön. En lekmiljö ska därför samspela med sin omgivning och integrera med växtligheten. Då startar leken och vi får en lek som fortsätter ut i naturmarken, buskaget eller ut på gräsmattan. Dagens forskning betonar vikten av natur, terrängvariationer och växtlighet som deltagare i leken. Det är inte lekredskapen som gör leken utan de bidrar och stimulerar till rörelse och utevistelse.

En bra lekplats ska vara **variationsrik**. Den ska gärna innehålla redskap och miljöer som har mer än en funktion. Lekmiljöer som är mer multifunktionella fungerar för ett bredare åldersspann och kan bli en samlingsplats för fler.

En bra lekplats ska vara **hållbar, välskött och robust**. Den ska stimulera till olika sinnen och inbjuda till lek av olika typer. En väl utformad lekplats sänder ut signaler till barn att de är viktiga, att deras aktiviteter och lekar är viktiga.

OLIKA TYPER AV LEKPLATSER

Lekplatser indelas i olika typer då de ska uppfylla olika behov och därför utformas på olika sätt. I många kommuner delar man upp lekplatserna i närlek, områdeslek och temalek. I Bjuvs kommun har orterna en uppbyggnad som ger stöd för två typer av lekplatser – en kombination av när-/ områdeslek (fortsatt kallad närlek) och temaleken. Detta grundutbud kan sedan kompletteras med andra typer av lekmiljöer. Olika lekplatser ska uppfylla olika behov. Riktlinjer för olika typer av lekplatser innehåll och utformning är därför olika. En lekbarhet på ett centralt torg är en lek som har ett helt annat syfte än till exempel närlekplatsens lek.

Lekplatsens innehåll

Var leken är lokaliserad har stor betydelse för dess attraktivitet. Likaså har valet av lekredskap. Det bör vara olika typer av lekredskap på olika lekplatser. Äldre barn har en större rörelseradie och väljer ofta mötesplats efter vissa lekredskap. Till exempel kan stora gungor av typen Hags Mobilus eller Elverdals multisvinggunga ha ett större upptagningsområde än en traditionell gunga.

Närleken

En närlek är den dominerande lekplatsen inom kommunen. En områdeslek bör finnas inom 300-400 meters avstånd. Ett mått som inte får innehålla barriärer i form av trafikerade gator eller vägar. Att ha nära till lekplatsen är viktigt för att man ska gå dit. Och för att man ska kunna gå dit själv vid en relativt låg ålder. Att själv kunna gå ut och leka har stor betydelse för längden av utevistelse och för den fria leken. Det är på närleken, eller på vägen dit och på den egna gården eller i den intilliggande naturmarken som den längre fria spontana leken leks. Måttet 300-400 meter har valts då detta är ett relativt nära avstånd men som i denna kommun ändå täcker stora delar av olika bostadsområden. Närleken vänder sig framför allt till barn i åldern 1- 8 år.

Närleken ska möjliggöra vardagsleken och ge förutsättningar för en återkommande och längre lek. En närlek ska ge möjlighet till sandlek, rörelselek och klätterlek. Den ska innehålla platser att hänga på och sitta på. Den ska vara integrerad med sin omgivning samt om möjligt vara naturnära.

En närlek ska ge förutsättningar för möten och ska därför ligga vid en samlingsplats, i en park eller i ett stråk där den blir en naturlig del av området. Närleken bör kompletteras med belysning för att möjliggöra lek under en längre tid under vinterhalvåret.

Lekredskapen ska ligga väl integrerade i platsen och i växtligheten. Lekredskapens skyddsavstånd ska respekteras men extra ytor, mellanrum, mellan olika lekredskap gynnar inte leken. En tydlig struktur där rörelseleken, den sinnliga leken och rolleken kan växla och flyta in i varandra ger förutsättningar för en mer vidlyftig lek. En lek som växer fram ur barnens göranden och fixande där omgivningen, landskapet, leker med barnet. Vissa unika lekredskap får gärna kompletta närlekplatserna så att de blir speciella miljöer.

Platser med sol och skugga. Olika rum på platsen gynnar leken, att kunna flytta sig efter solen, eller skuggan, är viktigt. Särskilt för den mer stillsamma leken behövs rum där man kommer undan solen på samma sätt som det behövs sittplatser med olika solskydd för den vuxne.

Ortsleken/Central lekplats

De centrala lekplatserna i Bjuvs kommun som föreslås senare i programmet är exempel på ortslekar. Ortsleken ska i ännu högre grad än närleken fungera som mötesplats för barn och vuxna och även för pensionärer. Lekplatsen som en social mötesplats har stor betydelse för vistelsens längd. Att kunna erbjuda plats för grillning, picknick och fika är viktigt. Likaså att skapa platser med lä och regnskydd gör att vistelsen kan bli längre.

En särskild typ lekplats är temaleken, vilken har varit utgångspunkt för de centrala lekplatserna i Bjuvs kommun. Temaleken ska vara en unik, oftast större lekplats, där lekmiljön följer ett speciellt tema. Temaleken ska locka en blandad åldersgrupp, från ett år och uppåt, och får gärna bli en mötesplats för många i respektive ort och locka till besök mellan orterna.

Pensionärer är en viktig grupp som tillbringar ganska mycket tid på lekplatser för att passa och umgås med sina barnbarn. Att även kunna möta deras behov i form av mer sittvänliga soffor, vackra planteringar och gärna anpassad sport- och lekutrustning ökar lekplatsen som mötesplats. En tillgänglig miljö och tillgängliga delar av leken är av stor vikt.

4. BEFINTLIGA LEKPLATSER I KOMMUNEN

ÖVERSIKT

Det finns idag 24 lekplatser i Bjuvs kommun. Det stora flertalet av dem innehåller en gungställning, en sandlek och ett räcke. De flesta av redskapen är i gott skick och byttes ut mellan 2008-2009. Lekplatserna har sin grund i en äldre struktur och upplevs idag som förlegade och ostimulerande. Endast ett fåtal av lekplatserna ligger så att intilliggande buskage och träd har integrerats i leken. Vid dessa lekplatser hittar vi genast spår av lek och kojor. Lekredskapen står istället oftast i sina speciella ytor, var och en för sig och stimulerar inte till vidare lek. I det vidare arbetet vill kommunen med utgångspunkt från lekplatsprogrammets riktlinjer och åtgärdsförslag förändra detta och utveckla lekmiljöerna, då lekplatser som är fantasilösa och ostimulerande inte mer än i undantagsfall används av barn. Sådana lekplatser värderas inte heller av de närboende och kommer med tiden att förfalla och sedan tas bort.

En översyn av lekplatsernas lokalisering och innehåll har gjorts. Utifrån detta föreslås att vissa lekplatser kan tas bort medan övriga bör utvecklas. Tre unika centrala lekplatser, en för varje ort, föreslås. Dessa har ett annat syfte än närlekplatserna, och deras lokalisering påverkar i viss mån behovet av närlekplatser i delar av orterna.

Lekplatsen vid Bergsgatan

LEKPLATSER I NORRA BJUV OCH GUNNARSTORP

UPPTAGNINGSRADIE 300m

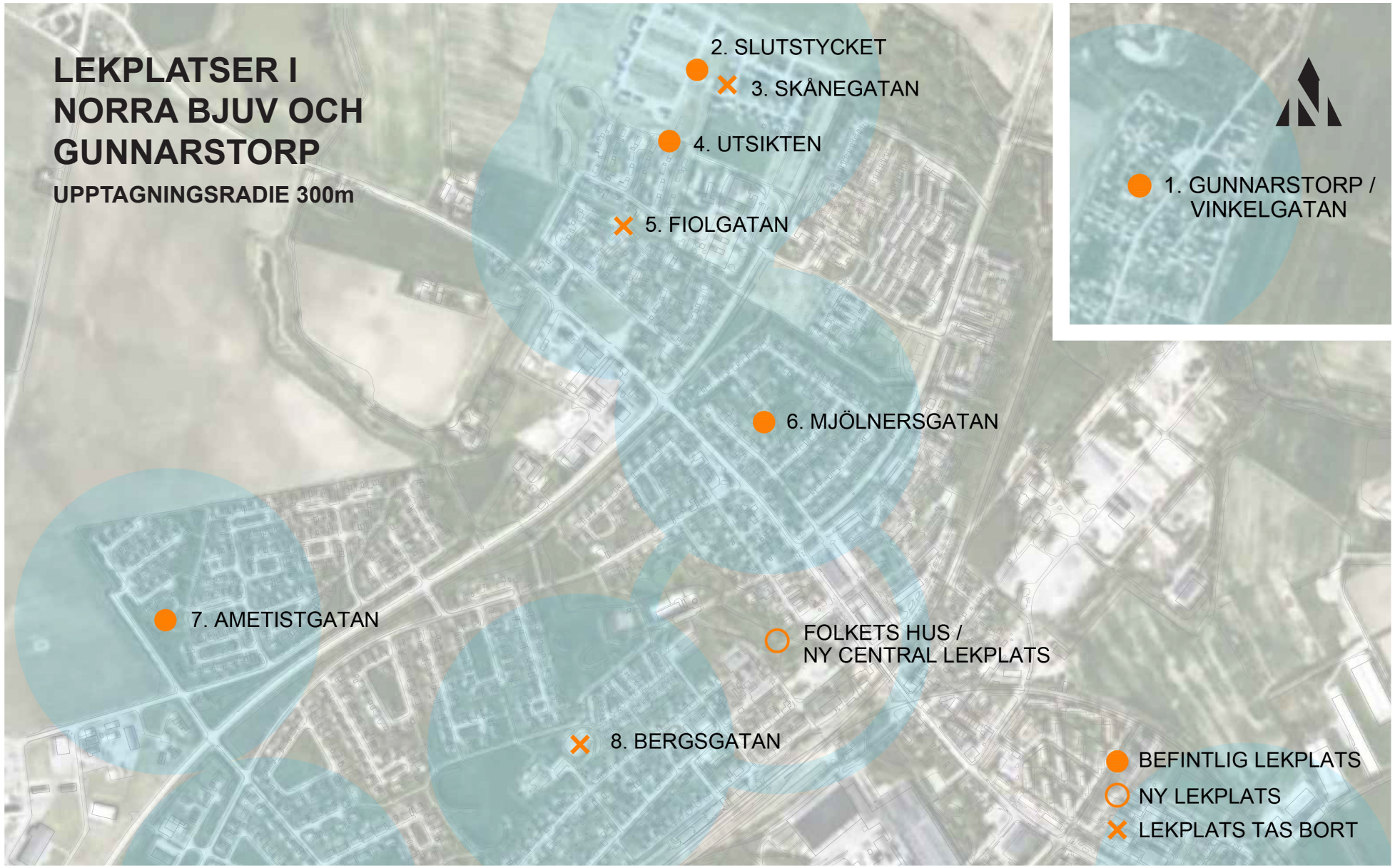

LEKPLATSER I
SÖDRA BJUV
UPPTAGNINGSRADIE 300m
FOLKETS HUS /
NY CENTRAL LEKPLATS
8. BERGSGATAN
9. KLÖVERGATAN
10. LINDALLÉN
11. PLATSEN / DREJAREGATAN
12. SMEDGATAN
13. JORDGUBBSGATAN
14. SMULTRONGATAN
BEFINTLIG LEKPLATS
NY LEKPLATS
LEKPLATS TAS BORT

LEKPLATSER I BJUV

1. GUNNARSTORP / VINKELGATAN

Beskrivning

Redskap från 2007. En trevlig central mötesplats med dansrotunda och lekplats. Bänkar med bord finns.

Åtgärdsförslag

Detta är Gunnarstorps centrala lek- och mötesplats. En trevlig park som bör rustas upp och få några ytterligare funktioner för äldre ungdomar och vuxna. Viss tillgänglighetsanpassning bör då göras.

2. SLUTSTYCKET

Beskrivning

Redskap från 2009. Slutstyckets lekplats är helt baserad på gummigranulat vilket särskilt möjliggör tillgänglighet. Ett antal olika lekredskap finns, samt sittplatser.

Åtgärdsförslag

Lekplats 2 och 3 ligger alldeles intill varandra. Lekplatserna samspelar inte med varandra utan har istället mycket olika uttryck. Sittplatserna ligger på nästan samma ställe men vända från varandra.

Slutstyckets lekplats ligger trevligt innesluten av häckar, vilket är fint. Lekplatsen bör antingen renoveras eller byggas om till en småbarnslek som skiljer sig från den större lekplatsen på Utsikten.

3. SKÅNEGATAN

Beskrivning

Redskap från 2008. Skånegatans lek har ett sandbord som nås från hårdgjord yta och ger en viss tillgänglighet. Sittplatser finns.

Åtgärdsförslag

Lekplats 2 och 3 ligger alldeles intill varandra. Lekplatserna samspelar inte med varandra utan har istället mycket olika uttryck. Sittplatserna ligger på nästan samma ställe men vända från varandra.

Skånegatans lekplats tillför inte området något då motsvarande utrustning finns på Utsiktens lekplats alldeles i närheten. Den borde därför tas bort och istället bör Slutstyckets lekplats omarbetas.

4. UTSIKTEN

Beskrivning

Redskap från 2008. Leken ligger i parkstråket men är inte integrerad i parken. Den är ödslig och saknar rumslighet. Det finns ingen bakbar sand och ingen växtlighet. Den saknar sittplatser och är inte tillgänglighetsanpassad.

Åtgärdsförslag

Denna lekplats ligger strategiskt i området och borde lyftas tillsammans med övriga parkstråket. Stora tillägg av vegetation föreslås för att skapa rumslighet, lä och lekmiljöer. Ytan är idag för exponerad och blåsig. Lekbuskage och trevliga sittplatser med prydnadsplanteringar skulle kunna utgöra grunden för en mer inbjudande samlingsplats för området.

5. FIOLGATAN

Beskrivning

Redskap troligen från 1990-talet. Ett lekredskap är avspärrat. Hela lekplatsen är sliten men mer sammanhållen än många av lekarna. Redskapen är inte integrerade med miljön eller med någon växtlighet. Bänkar med bord finns.

Åtgärdsförslag

Trots lekplatsens ganska intima läge föreslås att den tas bort istället för att renoveras. Det finns andra lekplatser mycket nära.

6. MJÖLNERSGATAN

Beskrivning

Redskap från 2007. Äldre park relativt centralt placerad. Leken i ena hörnan av parken vid gångstråket. Parken innehåller inget annat och inga träd eller buskage. Betongsargen kring sandytan är olämplig ur säkerhetssynpunkt. Bänkar med bord finns.

Åtgärdsförslag

Lekplatsens läge i bostadsområdet talar för att bevara den och den bör därför få en större omvandling. Platsen behöver utformas till en mer komplex lek- och vistelsemiljö för fler målgrupper och ges något unikt lekredskap.

7. AMETISTGATAN

Beskrivning

Redskap från 2008. Leken är mer inramad i parken än de flesta. Lite lekspår finns i buskagen bakom redskapen. Leken ger ett slitet intryck. Fasta soffor och bord finns.

Åtgärdsförslag

Lekplatsen är den enda som ligger i detta bostadsområde norr om den stora vägen. Markytorna är dock mycket slitna och bör renoveras. Lekpotentialen i buskagen kan utnyttjas och förbättras genom gallring och viss nyplantering, tillägg av stockar, grenar, stenar och liknande. Fotbollsmålen (ett saknar nät) byts ut eller renoveras.

8. BERGSGATAN

Beskrivning

Redskap från 2009. Lekplatsen är mycket stor med stora ytor för spring runt om. Redskap och en basketkorg står långt isär. Platsen är inte integrerad i parken och det finns ingen vegetation. Lekplatsen ligger bredvid en förskola. Fasta bänkar och bord finns.

Åtgärdsförslag

Lekplatsen är onödigt stor och därmed svårare att underhålla. En ny och annorlunda temalek föreslås i närheten av skateparken, vilket gör Bergsgatans lekplats överflödig. Den föreslås därför tas bort.

9. KLÖVERGATAN

Beskrivning

Redskap från 2012. En stor fyrsitsig gunga men annars finns ingenting förutom två soffor som står en bit ifrån.

Åtgärdsförslag

Lekplatsen består endast av en gunga och bör kompletteras med ytterligare utrustning samt nya träd och buskar för att skapa en trevligare plats, alternativt flyttas till en plats under befintliga träd i närheten. När Bergsgatans lekplats tas bort kommer Klövergatan att ligga isolerat och bör därför erbjuda mer än bara gungor.

10. LINDALLÉN

Beskrivning

Vissa redskap troligen från 1990-talet, andra är från 2014. Leken är inte integrerad i parken eller strukturen. Däremot är parken och området fint med en speciell och unik karaktär.

Åtgärdsförslag

Hela parkområdet skulle tjäna på en översyn där skalan bryts upp och större variation skapas och fler träd planteras. Även lekplatsen skulle bli mer tilltalande med mer vegetation kring och mellan lekytorna. Den nyanlagda markbeläggningen under bordet faller isär i brist på kantstöd. Gräset behöver etableras bättre kring denna yta.

11. PLATSEN / DREJAREGATAN

Beskrivning

Redskap från 2008, struktur är äldre troligen från när området byggdes. Lekplatsen är en del av den centrala platsen i området. Det är en storskalig plats med en öppen grusyta med en scen och flaggstång. Rabatter avgränsar grusytan mot gräsytor. Lekplatsen ligger i den norra delen omgärdad av en rejäl bokhäck. Leken ligger relativt gömd bakom häcken. Redskapen ligger på grusyta, inte integrerade med varandra eller med växtligheten.

Åtgärdsförslag

Hela platsen är i behov av en översyn och omgestaltning, lekmiljön bör då bli en integrerad del av parken. Tillgängligheten till hela platsen bör ses över.

12. SMEDGATAN

Beskrivning

Redskap från 2006. Lekplatsen ligger relativt fint i parken, bakom buskage på gräsytan men är liten och sliten. Lekplatsen är mycket lite använd. Redskap lika övriga lekplatser. Sandlek med bord placerad lite ifrån övriga. En ensam soffa står intill buskaget.

Åtgärdsförslag

Då lekplatsen är sliten och outnyttjad samt ligger nära två större lekplatser föreslås att denna tas bort. Gräsytan kan istället användas för bollspel och annan spontan lek.

13. JORDGUBBSGATAN

Beskrivning

Helt nyanlagd och omgjord lekplats. Redskap från 2015. Leken är fint placerad vid gångvägen men saknar baksand och är inte integrerad med växtligheten. Fin omgivande träsarg och fina gamla träd. En lång och djup bänk står i grus på andra sidan gångvägen.

Åtgärdsförslag

Upprätthåll skötseln. Färdigställ ytan under bänken. Lägg till buskage eller annan vegetation för att öka intimiteten och skapa en rumslighet. Lekplatsen är inte tillgänglighetsanpassad vilket om möjligt bör göras på en ny lekplats.

14. SMULTRONGATAN

Beskrivning

Redskap troligen från 1990-talet. Lekplatsen fint placerad i parken vid bäcken. Lekspår finns i buskaget men sittplatser och baksand saknas.

Åtgärdsförslag

Lekplatsen föreslås bevaras med tanke på dess upptagningsområde och den omgivande miljön. Den bör kompletteras med sittplatser och baksand samt gärna vävas in i intilliggande buskage.

LEKPLATSER I BILLESHOLM OCH OLSTORP

UPPTAGNINGSRADIE 300m

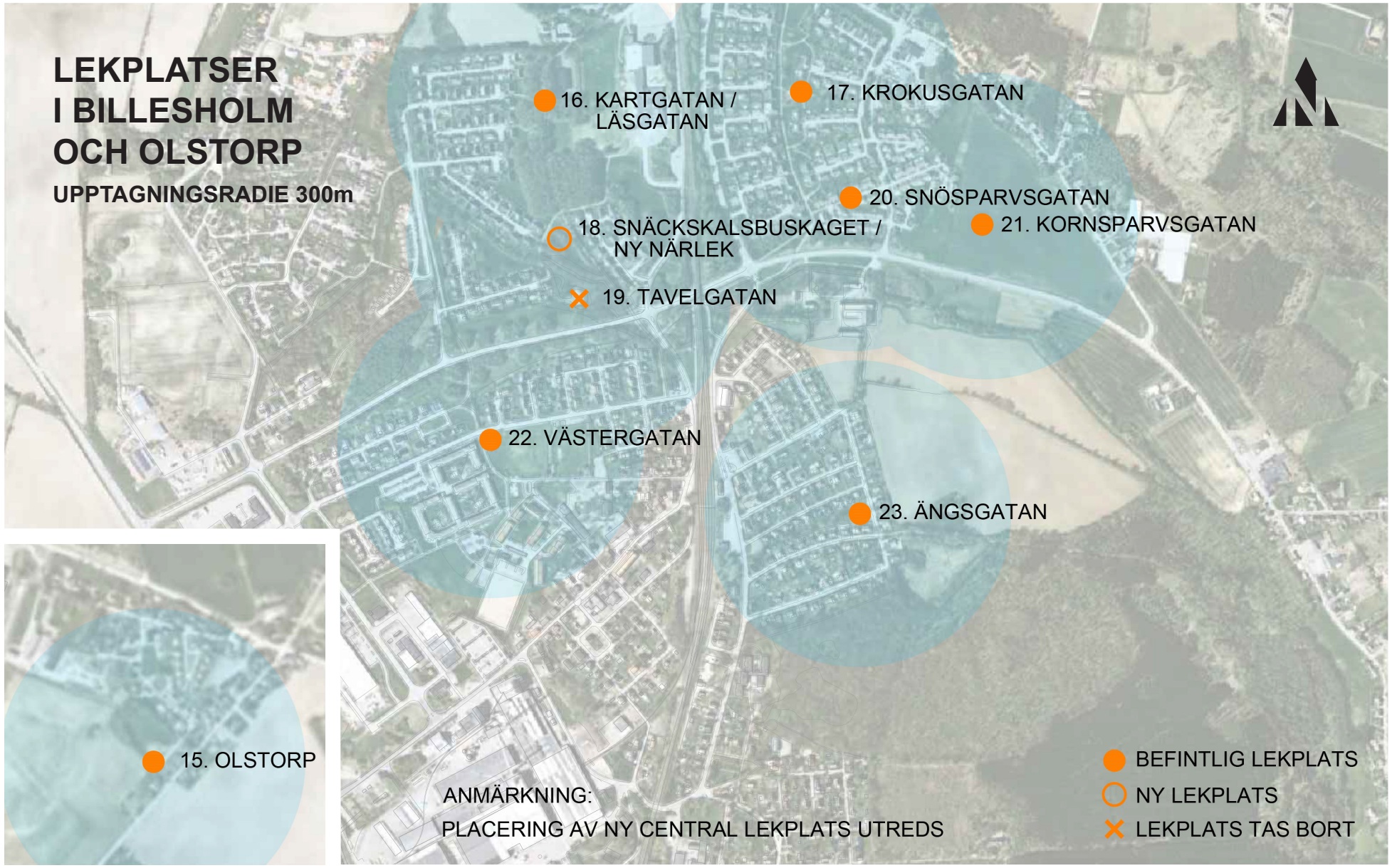

ANMÄRKNING:
PLACERING AV NY CENTRAL LEKPLATS UTREDS

LEKPLATSER I BILLESHOLM

15. OLSTORP

Beskrivning

Redskap från 2008. Lekplatsen ligger inne i byn, ganska undanskymt med stora gräsytor intill men inget annat som lockar till besök, förutom en egen typ av vippgunga samt ett ensamt fotbollsmål. En soffa finns.

Åtgärdsförslag

Att det bara finns en lekplats i byn motiverar bevarande. Lekplatsen är dock storskalig och ligger avsides. Den kringliggande vegetationen skulle kunna utnyttjas mer som lekbuskage genom viss gallring och tillägg av stockar, grenar och stenar. På sikt bör en annan lokalisering för byns lekplats ses över, där leken kan bli en mötesplats i ett mer centralt läge. Olstorps läge långt från centrum motiverar något extra på denna lekplats.

16. KARTGATAN / LÄSGATAN

Beskrivning

Redskap från 2008. Fin parkmiljö med björkar i ett trevligt stråk mellan skolan och bebyggelsen. Leken är däremot ganska storskalig yta. En stor sittplats som fungerar bra för ett större sällskap. Naturen intill utnyttjas dock inte. Busklek saknas. Det finns väl tilltagna fasta bänkar med bord.

Åtgärdsförslag

Björkarna ger lekplatsen en fin karaktär men den är alltför storskalig i sin nuvarande utformning och bör integreras med de fina intilliggande miljöerna. Att använda den befintliga vegetationen och topografin till unika lekmiljöer gör lekplatserna mer stimulerande. Dungen och vallen med björkar är exempel på naturliga element att arbeta utifrån.

17. KROKUSGATAN

Beskrivning

Redskap från 2007. En mycket tydlig plats i parken och i området. Leken har här fått en speciell plats, omgärdad av en lågt beskuren häck av häggmispel med lindar runtom. En stor grusyta med ett fåtal redskap i. Fin bred träsarg omgärdar grusytan. Lekytan är inte integrerad med växtligheten och upplevs inte stimulerande trots den fina platsen. Ett par soffor finns.

Åtgärdsförslag

Lekplatsen är den enda i detta bostadsområde och bör därför bevaras. Nyplanterade lekbuskage mellan utrustningarna skulle dock koppla samman platsen och leken på ett mer inbjudande sätt.

18. SNÄCKSKALSBUSKAGET

Beskrivning / Åtgärdsförslag

Snäckskalsbuskaget är en miljö att inspireras av och utveckla med små tillägg. Buskagets form och den tätt planterade häggmispeln har gett ett spännande buskage som i dagsläget knappt används.

Genom att gallra ut en öppning på andra sidan cirkeln möjliggörs passage och platsen bjuder in till lek. Gallra strategiskt i buskaget för att främja lek. Lämna kvar avsågade grenar och stammar för kojbyggen. Gräsytan innanför cirkeln skulle kunna vara en rolig plats för fri lek med löst material som långa grenar, rep och fasta hål i marken. Det undanskymda läget gör att det inte ser skräpigt ut för förbipasserande. Platsen har potential men är outnyttjad.

19. TAVELGATAN

Beskrivning

Redskap från 2009. Lekplats lite undanskymd i parken vid bäcken. Lekplatsen ligger utan kontakt med något stråk. Lite av ett tillhåll vilket märks på glassplitter och tomburkar. Däremot finns ett stort antal sandleksaker i baksanden. Fasta soffor finns.

Åtgärdsförslag

Det gömda läget talar för att ta bort denna lekplats och istället satsa på platserna norr om bäcken. Vegetationen och bäcken är redan spännande lekmiljöer i sig själva.

20. SNÖSPARVSGATAN

Beskrivning

Liten intim lekplats bland villorna med gungställning, sandlek och sittbord. En trevlig lek som möter en del av de behov som finns. Men borde omstruktureras för att bli en starkare mötesplats för barn under fem år. Fasta soffor med bord finns.

Åtgärdsförslag

Skalan och avstånden passar för den begränsade mängden utrustning och platsen är fint inramad av häckar och träd. För att erbjuda småbarn något mer skulle låga sittdjur och kryptunnlar kunna tillföras, samt fler möjligheter till sandlek och fri lek med lösa föremål.

21. KORNSPARVSGATAN

Beskrivning

Redskap från 2014/15. Leken har vanliga gungor och fågelbogunga samt en klätterlek med nät. Platsens utformning är relativt integrerad i omgivningen och erbjuder sittplatser, belysning, träd och buskar.

Åtgärdsförslag

Upprätthåll skötseln för att motverka snabbt åldrande.

22. VÄSTERGATAN

Beskrivning

Redskap från 2008. En tråkig lekplats i ena kanten av parken. Parkens höjdskillnader och kullar är inte tillvaratagna i lekplatsen. En del tomma ytor där lekredskap tidigare stått. Bord och gott om sittplatser finns. Flera förskolor med egna lekplatser finns i området.

Åtgärdsförslag

Läget är relativt trevligt mellan större träd, men omgivningen skulle kunna utnyttjas bättre i en annan del av den stora parken.

23. ÄNGSGATAN

Beskrivning

Redskap troligen från 1990-talet. En liten lekplats på den östra sidan av Billesholm fint placerad i parkmiljön, omgiven av stora äldre träd. Buskage saknas. Bänkar med bord finns.

Åtgärdsförslag

Den enda lekplatsen i denna del av orten borde kanske innehålla något mer. Då lekplatsen är sliten och onödigt gles bör den göras mindre och intimare genom att minska sandytan och flytta utrustningen närmare de större träden. Tillägg av buskar skulle ytterligare förbättra skalan.

LEKPLATSER I EKEBY

UPPTAGNINGSRADIE 300m

LEKPLATSER I EKEBY

24. VERKSTADSGATAN

Beskrivning

Redskap från 2008. Lekplatsen ligger i parken men placerad nära gatans parkeringar. Lekplatsen är inramad av häck, en hårt nedklippt häggmispel. Rumsligheten är borta och leken är inte förankrad i platsen. Inte heller sittplatserna är förankrade i platsen utan har överlevt lekplatsens tidigare struktur och står nu vid sidan av.

Åtgärdsförslag

Montera om parksofforna som sitter snett. Låt häckarna bli friväxande och låt leken få växa ut i häcken. Ta bort en del buskar så att rum bildas.

25. LÄRKGATAN

Beskrivning

Redskap gamla och mycket slitna. En gungställning och en klätterställning. Två glada pojkar som hellre leker med en stor nedfallen gren vid vårt besök. Mycket tråkig lekplats som ligger på den stora gräsmattan. En ensam soffa står kvar en bit bort sedan en lekyta såtts igen.

Åtgärdsförslag

Lekplatsen är undermålig och en kraftig förbättring krävs av innehåll och funktioner men även av lekens placering i parken och i denna del av Ekeby.

26. JARL KULLES GATA

Beskrivning

Redskap från 2008. En undanskymd lekplats inne i villaområdet. Platsen är mycket lite använd, sand saknas i sandbordet som visserligen är tillgängligt då det står på asfaltsytan. Men det saknar som sagt sand. Soffor och lekredskap är mycket smutsiga. Däremot finns lekspår på asfalten.

Åtgärdsförslag

Avveckla lekplatsen. Satsa istället på närliggande lekplatser. Genom ett samarbete med andra fastighetsägare skulle även Sparbankstorget kunna bli en spännande central mötesplats med aktiviteter för olika åldrar – sittytor, lekytor, perennplantering.

27. GRÖNINGEN

Beskrivning

Redskap från 2009. Ortens park som ligger lite vid sidan av, utan direkt kontakt med någon gata, men som är mycket populär. Leken utspridd över parken. Parken är ostrukturerad men ligger fint i en liten sänka. Soffor finns vid respektive lekyta.

Åtgärdsförslag

Platsen har potential för att rymma en spännande central lekplats, men är idag utspridd och tillför inget ovanligt. Här bör en temalek anläggas, se vidare på sid 28.

28. RUSTIKGATAN / KLINGERSGATAN

Beskrivning

Redskap från 1990-talet. En mindre lek med gungor och räcke. Detta är en använd lek som har fått egna tillägg med en gunga monterad i ett träd och klättersteg uppsatta i träden så att man kommer upp. En sandkaka ligger på sandbakbordet vid vårt besök. Lindar står runt parken och även en gammal måbärshäck som har konkurrerats ut av lönnskott – borde kunna omvandlas till en klippt lönnhäck. Platsen har fasta soffor och bord.

Åtgärdsförslag

Placeringen vid cykelstråket från skolan talar för att lekplatsen bör bevaras och renoveras vid behov. Komplettera utrustningen med klätterlek.

29. KROSSGATAN

Beskrivning

Redskap från 2009. En större lekplats i rejäl sluttning, indelad i olika delar för att få plats. Höga häckar mellan varje redskap. Gungan är trasig. Leken ligger bredvid ett gc-stråk i kraftig sluttning omgärdad av häckar. Även varje lekredskap är omgärdat av häck. Detta tillsammans med nivåförändringen ger dålig kontakt mellan redskapen och dålig insyn. Bord och soffor finns i ena änden men står snett.

Åtgärdsförslag

Minska ned ytan genom att koncentrera utrustningen till en av delarna och satsa på en småbarnslek för de yngre barnen upp till fem år.

5. CENTRAL LEKPLATS BJUV

HOPP-OCH-LEKPLATS

I Bjuv föreslås en temalek med fler funktioner som kompletterar den nya mötesplatsen vid skejten / Folkets hus. En lek i denna miljö skapar förutsättningar för en bredare publik, inklusive vuxna, att mötas i parken. Leken föreslås bygga vidare på skejtanläggningens formspråk och bli en modulerad lek där skejtens formspråk förs över till lekplatsen. En modern futuristisk lekplats där blanka redskap i rostfritt stål, betong och gummiasfalt blir ett spännande tillskott i parkmiljöns grönska. Dessa material utgör goda förutsättningar för att skapa en unik och tillgänglig lekplats som kan användas på många olika sätt.

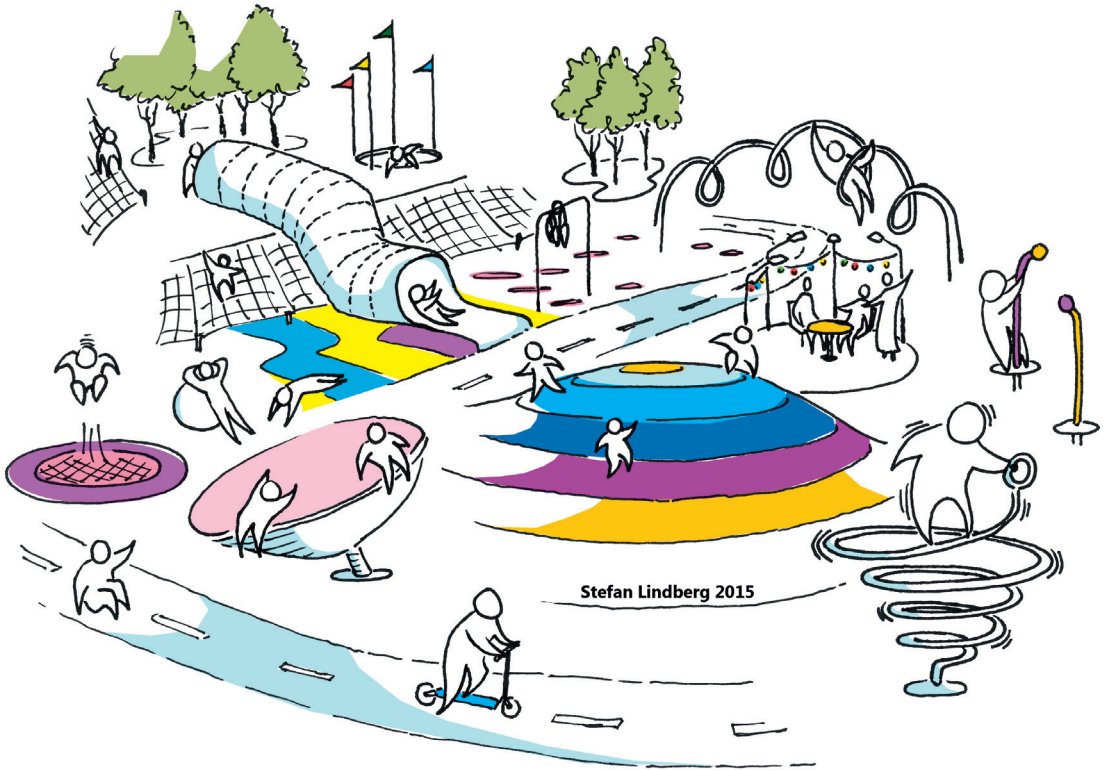

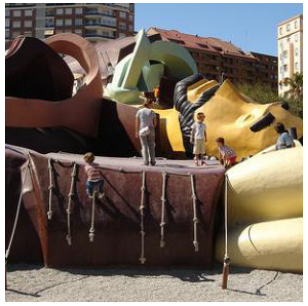

6. CENTRAL LEKPLATS BILLESHOLM

EKLEKEN

I Billesholm pågår en stor förändring när orten återigen ska få en levande tågstation med nya tågförbindelser. I samband med detta förändras ortens struktur. En ny gång- och cykeltunnel kopplar samman ortens olika delar så att järnvägen inte ska bli en barriär. Platsen för en möjlig temalek behöver utredas vidare, men lekplatsen bör om möjligt bidra till Billesholms satsning på centrumområdet och komplettera den nya samlingspunkt som tågstationen kommer att bli.

Billesholm har en rik historia som skulle kunna utgöra tema för lekplatsen. Vid medborgardialogen lyftes dock den fina eken fram som en viktig del av ortens identitet. Temat för den centrala lekplatsen föreslås därför bli Eken och den fina naturen i Söderåsen som Billesholm gränsar till. Här kan en temalek utformas med utgångspunkt i enorma ekollon! De konvexa och konkava formerna på ekollonen och deras hattar kan utnyttjas till klättring, rutschkanor, sandlådor och mycket annat. En vattenlek kan enkelt anordnas som alla kan komma åt att använda. Platsen bör självklart planteras med dungar av ekar och erbjuda aktivitets- och hängytor åt äldre barn, ungdomar och vuxna.

7. CENTRAL LEKPLATS EKEBY

LEKEBYN

Gröningen i Ekeby är ortens gemensamma park. Gröningen ligger lite gömd bakom bebyggelsen och syns inte från gatorna. Kopplingarna till bebyggelsen och orten bör stärkas och en temalek bör få påverka parkens struktur och bli en attraktion för orten. Den fina skålningen som ger parken en svag dal bör stärkas och förtydligas så att parken blir något speciellt. Gröningens övriga funktioner och attraktivitet bör ses över och kompletteras för att här skapa en fin helhetsmiljö. Som central lekplats föreslås en lekby som inbjuder till utforskande och mycket spring! Bland kullar, träd och buskar står små stugor med tillhörande ”trädgårdar” i form av renodlade lekytor såsom gungor, karuseller, baksand, vattenlek, bygglek med grenar och dylikt. Vindlande stigar av barkflis förbinder de olika delarna av byn och leder blicken vidare till nya upptäckter. Barnen leker kurragömma i det täta lekbuskaget och plockar frukt från frukträden. I framtagandet av de nya centrala lekplatserna bör orternas barn involveras för att de ska känna sig delaktiga och stolta över platserna och vara rädda om utrustningen.

8. GENOMFÖRANDE

EKONOMI

Investeringsbudgeten för kommunens lekplatser har under åren 2012 till 2015 legat på 250 000 kronor, vilket har inneburit att lekplatserna inte fått den upprustning som krävts. Däremot har man i den löpande driften sett över redskapen ur säkerhetsperspektiv och bytt ut utrustning som varit undermålig. Särskilt under 2008-2009 byttes många av lekredskapen ut.

FORTSATT ARBETE

För att utveckla kommunens lekplatser krävs det investeringspengar, men framför allt krävs en strategi för utvecklingen mot bra lekmiljöer. Att skapa tre temalekar ses som en god start. De tidigare genomförda medborgardialogerna under hösten 2014 och våren 2015 ger en bra grund för att utveckla tre unika mötesplatser. I medborgardialogerna framkom idéer som bör kunna realiseras i ett kommande arbete. Att i Bjuv skapa en unik lekplats i den centrala parken är en viktig del för att komplettera Skejtparken och här få en spännande central mötesplats för många. Likaså är satsningen på en unik mötesplats för lek och aktiviteter i Billesholm ett sätt att möta ortens nya struktur med en åter fungerande tågstation. En mötesplats med lek och olika aktiviteter i närheten av Eken och den nyöppnade stationen ger en koppling till historien och framtiden.

I Ekeby förordas en upprustning av hela Gröningen som är ortens centrala park. Här finns fina förutsättningar för en ny spännande lekmiljö men detta kräver en översyn av hela parken.

Den förändring som krävs av närlekarna för att här skapa mer stimulerande lekmiljöer är ett långsiktigt arbete. Ett fortsatt övergripande arbete krävs för att få en spännande lekmiljö med stor variationer mellan lekplatserna. Ny utformning och en bearbetning i detalj krävs i de flesta fall. Generellt är lekredskapen av god kvalitet men detta är inte tillräckligt för att locka till lek och

utevistelse. Lekplatserna är inte integrerade i sin miljö och saknar i de allra flesta fall växtlighet som kan interagera i leken och tillföra det som gör platserna mer lekvänliga. Närlekarna bör dessutom utvecklas till tilltalande miljöer för vuxna. Däremot kan fina lekmiljöer skapas genom smärre tillägg i befintliga stråk, t ex i Billesholm där den fina befintliga vegetationen kan öppnas upp, och den kuperade terrängen kompletteras med naturredskap, stubbar och stockar och på så sätt skapa alternativa rörelsestråk. En ökad tillgänglighet ska inarbetas vid en förändring av samtliga närlekar.

9. FÖRTECKNING
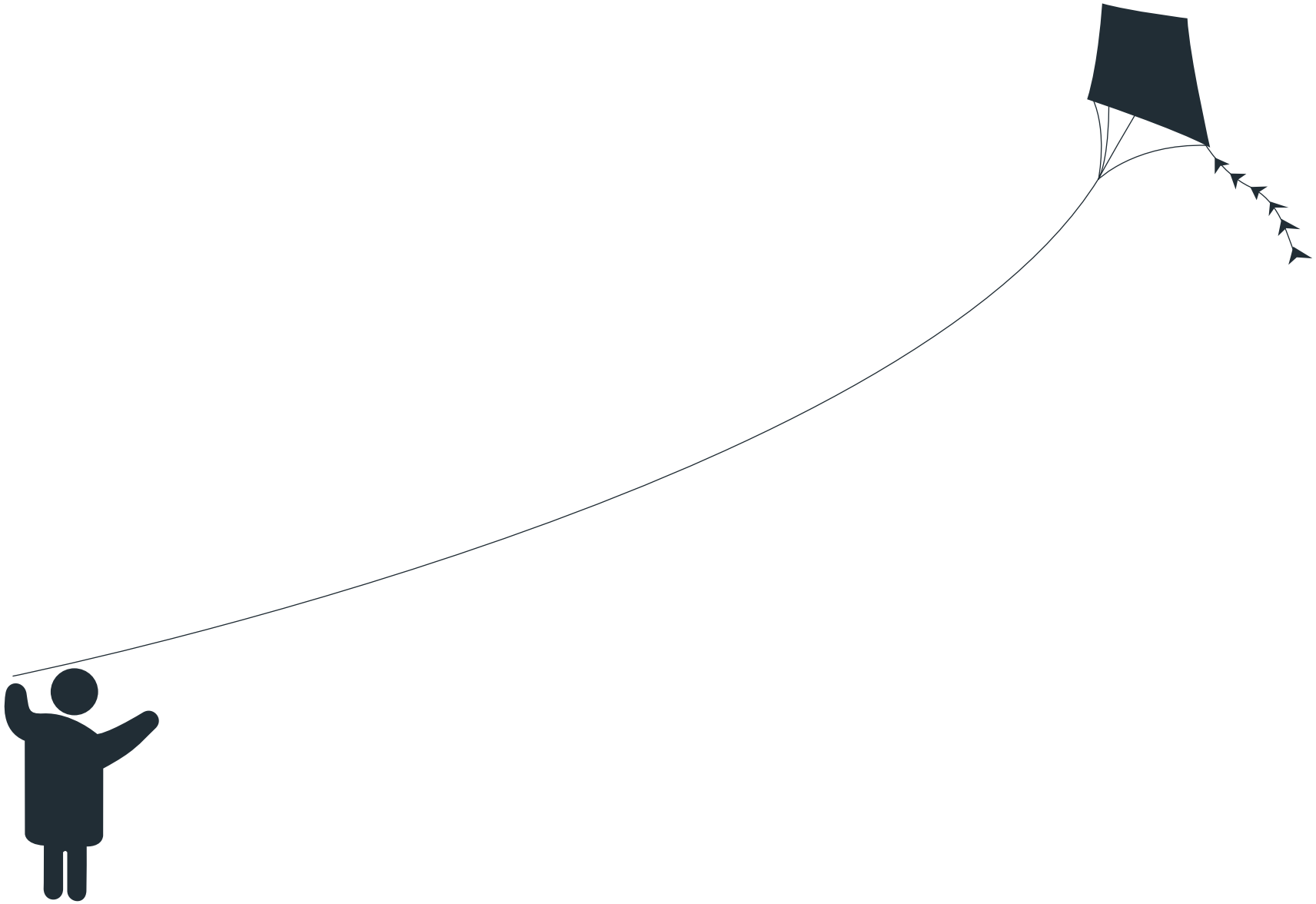
		ÅTGÄRD	TILLGÄNGLIGHET
BJUV			
1.	GUNNARSTORP / VINKELGATAN	● Bevara	Saknas, ska integreras i viss mån vid förändring
2.	SLUTSTYCKET	● Bevara	Gummiasfalt, tillgängligt bakbord, tillgängliga ytor
3.	SKÅNEGATAN	✕ Avveckla	Saknas
4.	UTSIKTEN	● Bevara	Saknas, ska integreras i viss mån vid förändring
5.	FIOLGATAN	✕ Avveckla	Saknas
6.	MJÖLNERSGATAN	● Bevara	Saknas, ska integreras i viss mån vid förändring
7.	AMETISTGATAN	● Bevara	Saknas, ska integreras i viss mån vid förändring
8.	BERGSGATAN	✕ Avveckla	Saknas
9.	KLÖVERGATAN	● Bevara	Saknas, ska integreras i viss mån vid förändring
10.	LINDALLÉN	● Bevara	Saknas, ska integreras i viss mån vid förändring
11.	PLATSEN / DREJAREGATAN	● Bevara	Saknas, ska integreras i viss mån vid förändring
12.	SMEDGATAN	✕ Avveckla	Saknas
13.	JORDGUBBSGATAN	● Bevara	Saknas, ska integreras i viss mån vid förändring
14.	SMULTRONGATAN	● Bevara	Saknas, ska integreras i viss mån vid förändring
–	SKATEPARKEN / FOLKETS HUS	○ Ny central lekplats	Ska integreras i utformningen i sin helhet
BILLESHOLM			
15.	OLSTORP	● Bevara	Saknas ska integreras i viss mån vid förändring
16.	KARTGATAN / LÄSGATAN	● Bevara	Saknas ska integreras i viss mån vid förändring
17.	KROKUSGATAN	● Bevara	Saknas ska integreras i viss mån vid förändring
18.	SNÄCKSKALSBUSKAGET	○ Ny lek	Saknas, krävs inte
19.	TAVELGATAN	✕ Avveckla	Saknas
20.	SNÖSPARVSGATAN	● Bevara	Saknas ska integreras i viss mån vid förändring
21.	KORNSPARVSGATAN	● Bevara	Fågelbogunga (i sand), tillgänglighet till denna krävs
22.	VÄSTERGATAN	● Bevara	Saknas ska integreras i viss mån vid förändring
23.	ÄNGSGATAN	● Bevara	Saknas ska integreras i viss mån vid förändring
–	PLACERING UNDER UTREDNING	○ Ny central lekplats	Ska integreras i utformningen i sin helhet
EKEBY			
24.	VERKSTADSGATAN	● Bevara	Saknas ska integreras i viss mån vid förändring
25.	LÄRKGATAN	● Bevara	Saknas ska integreras i viss mån vid förändring
26.	JARL KULLES GATA	✕ Avveckla	Bakbord på asfalt
27.	GRÖNINGEN	○ Omvandla till ny central lekplats	Ska integreras i utformningen i sin helhet
28.	RUSTIKGATAN / KLINKERGATAN	● Bevara	Saknas ska integreras i viss mån vid förändring
29.	KROSSGATAN	● Bevara	Saknas ska integreras i viss mån vid förändring